

تجزیه و تحلیل صورت های مالی

استاد گرامی: جناب آقای دکتر پورعلی

گرد آورندگان:

آقایان: کاظمی تبار، غفاری نژاد،

تقوی، دربانیان، فراهانی، خسروی فر

پاییز ۱۳۹۲

تعریف تجزیه و تحلیل صورت‌های مالی

انتخاب اطلاعات مالی، مقایسه و مشخص نمودن رابطه بین اطلاعات مالی، تفسیر و ارزیابی مقایسات و ارتباطات تعیین شده را تجزیه و تحلیل صورت‌های مالی می‌گویند.

تجزیه و تحلیل صورت‌های مالی فرآیندی است که میزان انعکاس واقعیت‌های اقتصادی توسط ارقام حسابداری شرکت را ارزیابی می‌کند. ارزیابی ریسک حسابداری و کیفیت عایدات شرکت، برآورد قدرت سودآوری، انجام تعدیلات لازم برای صورت‌های مالی در جهت انعکاس بهتر واقعیت‌های اقتصادی و کمک به تجزیه و تحلیل مالی، از جمله وظایف تجزیه و تحلیل صورت‌های مالی می‌باشد.

ضرورت تجزیه و تحلیل صورت‌های مالی

۱. استفاده از مبنای تعهدی حسابداری در تهیه صورت‌های مالی به علت انعکاس به موقع تر فعالیت‌های تجاری (حسابداری تعهدی می‌تواند انحرافات حسابداری به دنبال داشته باشد چرا که بعضا نیازمند برآوردهایی می‌باشد).

۲. صورت‌های مالی برای مجموعه‌ای متنوع از استفاده‌کنندگان تهیه می‌شود. بدین معنا که معمولا اطلاعات مالی برای اهداف تحلیلی کاربر خاص، نیازمند تعدیلات می‌باشد.

هدف صورت‌های مالی

هدف صورت‌های مالی، ارائه اطلاعاتی تلخیص و طبقه‌بندی شده درباره وضعیت مالی، عملکرد مالی و انعطاف‌پذیری مالی واحد تجاری است که برای طیفی گسترده از استفاده‌کنندگان صورت‌های مالی در اتخاذ تصمیمات اقتصادی مفید واقع شود. صورت‌های مالی همچنین نتایج ایفای وظیفه مباشرت مدیریت یا حسابداری آنها را در قبال منابعی که در اختیارشان قرار گرفته است، نشان می‌دهد. به منظور دستیابی به این هدف، در صورت‌های مالی یک واحد تجاری اطلاعات زیر ارائه می‌شود:

الف . داراییها،

ب . بدهیها،

ج . حقوق صاحبان سرمایه،

د. درآمدها،

ه . هزینهها، و

و. جریانهای نقدی.

استفاده کنندگان از صورت های مالی

✓ سرمایه گذاران

✓ اعطاکنندگان تسهیلات مالی

✓ تأمین کنندگان کالا و خدمات و سایر بستانکاران

✓ مشتریان

✓ کارکنان واحد تجاری

✓ دولت و مؤسسات دولتی

✓ جامعه به طور اعم

✓ سایر استفاده کنندگان

انواع صورت های مالی

• ترازنامه - صورت حساب سود(زیان)

• صورت جریان وجوه نقد - صورت سود(زیان) جامع

- یادداشت های همراه صورت های مالی

ترازنامه

صورتی است که وضعیت مالی یک واحد تجاری را در یک تاریخ معین از طریق گزارش دارائیهها، بدهیها و حقوق صاحبان سهام واحد تجاری در پایان هر دوره مالی نشان می دهد.

- ترازنامه سرمایه بدهی ها دارائیهها
- ترازنامه نشان دهنده مدیریت منابع و مصارف وجوه در یک شرکت می باشد.
- سمت راست (مصارف مالی) - دارایی های جاری - دارایی های ثابت
- سایر دارایی ها - جمع کل دارایی ها
- سمت چپ (منابع مالی) - بدهی های جاری - بدهی های بلندمدت
- حقوق صاحبان سهام - جمع کل بدهی و حقوق صاحبان سهام

تراز مصارف و منابع مالی

مصارف منابع مالی

- ✓ دارائی جاری: - سرمایه گذاری کوتاه مدت - قدرت نقدینگی بالا
- ✓ دارائی غیر جاری: - سرمایه گذاری بلندمدت - قدرت نقدینگی پائین

محل تامین منابع مالی

- ✓ بدهی جاری: سررسید کوتاه مدت
- بدهی غیر جاری: سررسید بلند مدت - تامین مالی از محل خارج از شرکت (وام)

شرکت سهامی خاص توزیع نیروی برق غرب مازندران

ترازنامه

در تاریخ ۲۹ اسفند ماه ۱۳۹۰

پایه داشت	تاریخ ۲۹ اسفند ۱۳۹۰		پایه داشت	تاریخ ۲۹ اسفند ۱۳۸۹	
	میلیون ریال	میلیون ریال		میلیون ریال	میلیون ریال
دارایی‌ها			بدهی‌ها و حقوق صاحبان سهام		
ذراتی‌های جاری :			بدهی‌های جاری :		
موودی نقد	۲۵۰۹۹	۵۱۰۶۶	حسابها و اسناد پرداختی تجاری	۲۰۶۳	۸۱۲۳۰
سرمایه گذاری کوتاه مدت	۰	۱۲۸,۸۵۳	بدهی به شرکت های گروه	۰	۶۵۰,۵۶۰
حسابها و اسناد دریافتی تجاری	۳۱,۳۳۰	۳۵۵	بدهی به شرکت های وابسته به وزارت نیرو	۷۱,۱۶۹	۳۱۲
مطالبات از شرکت های گروه	۳۲۰,۰۰۰	۰	سایر حسابها و اسناد پرداختی	۱۴	۲۹,۶۰۰
مطالبات از شرکت های وابسته به وزارت نیرو	۰	۱۱,۳۳۶	پیش دریافتها	۰	۲۸,۶۹۰
سایر حسابها و اسناد دریافتی	۵,۵۵۶	۰	ذخیره مالیات	۲۵۰۶۶	۰
موودی جنسی	۱,۱۹۰	۰	سود سهام پرداختی	۳۲,۰۰۰	۰
پیش پرداختها	۱,۱۹۰	۰	تعویضات مالی دریافتی	۰	۱۳,۳۳۲
جمع ذراتی‌های جاری	۵۷۷,۲۷۵	۱۳۰,۲۵۳	جمع بدهی‌های جاری	۱۲۴,۲۸۰	۸۲۶,۰۰۰
ذراتی‌های غیرجاری :			بدهی‌های غیرجاری :		
دارایی‌های ثابت مشهود	۱,۳۱۵,۱۵۵	۶۶۲,۲۹۱	حسابها و اسناد پرداختی بلند مدت	۱,۵۵۲,۳۶۶	۶۶۲,۲۹۱
دارایی‌های نامشهود	۱,۳۳۲	۰	تعویضات مالی دریافتی بلند مدت	۱,۶۷۲	۰
سایر دارایی‌ها	۱۲,۸۹۱	۰	پیش دریافتها و بلندمدت	۱۲,۰۰۰	۰
جمع ذراتی‌های غیرجاری	۱,۳۲۹,۳۷۸	۶۶۲,۲۹۱	ذخیره مزایای پایان خدمت و پس انداز کارکنان	۰	۲۲,۸۵۲
جمع دارایی‌ها	۲,۹۰۶,۶۵۳	۷۹۲,۵۴۴	جمع بدهی‌های غیرجاری	۱,۵۶۴,۳۶۶	۶۶۲,۲۹۱
			جمع بدهی‌ها	۱,۶۸۸,۶۴۶	۱,۳۲۸,۵۸۱
			حقوق عمومی و حقوق صاحبان سهام :		
			حقوق عمومی :		
			و بده و اموال دریافتی برای امداد و توسعه تسهیلات	۲۲	۲۲۵,۱۶۶
			حقوق صاحبان سهام :		
			سرمایه (سهام - سهم - ریالی)	۲۵	۱۰۰
			اندوخته ها	۲۶	۱
			و بده دریافتی بابت طرحهای زیر تکمیل شده باقیه سود (ازین) انباشته	۲۷	۵۹,۲۲۸
			جمع حقوق صاحبان سهام	۱۸۰,۰۰۰	۱۶۹,۳۹۵
			جمع بدهی‌ها، حقوق عمومی و حقوق صاحبان سهام	۱,۶۸۸,۶۴۶	۱,۶۸۸,۶۴۶
			طرف حسابهای انقضایی	۲۳	۹۰۰,۰۰۰

حقوق صاحبان سهام: تامین مالی از محل منابع سهامداران

تعریف عناصر صورت‌های مالی

دارایی: عبارت است از حقوق نسبت به منافع اقتصادی آتی یا سایر راههای دستیابی مشروع به آن منافع که در نتیجه معاملات یا سایر رویدادهای گذشته به کنترل واحد تجاری درآمده است.

بدهی: عبارت از تعهد انتقال منافع اقتصادی توسط واحد تجاری ناشی از معاملات یا سایر رویدادهای گذشته است.

حقوق صاحبان سهام: عبارت از باقیمانده‌ای است که از کسر جمع بدهیهای واحد تجاری از جمع داراییهای آن حاصل می‌شود.

درآمد: عبارتست از افزایش در حقوق صاحبان سرمایه بجز مواردی که به آورده صاحبان سرمایه مربوط می‌شود.

هزینه: عبارتست از کاهش در حقوق صاحبان سرمایه بجز مواردی که به ستانده صاحبان سرمایه مربوط می‌شود.

صورت سود و زیان

سود (زیان) خالص - هزینه‌ها - درآمد‌ها - صورت حساب سود(زیان)

صورت حساب سود(زیان) نشان دهنده عملکرد عملیاتی شرکت در طی یک دوره مالی می‌باشد. ماحصل این صورت مالی، سود یا زیان خالص است که در صورت گردش حساب سود (زیان) انباشته در ترازنامه درج می‌شود.

شرکت سهامی خاص توزیع نیروی برق غرب مازندران			
صورت سود و زیان			
سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ماه ۱۳۹۰			
سال ۱۳۸۹	سال ۱۳۹۰		یادداشت
میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	
۱,۷۷۴,۳۹۷		۷۶۳,۷۴۴	۲۸ درآمد ناخالص حاصل از فروش برق و خدمات ارائه شده
-		(۲۵۷,۹۷۴)	۳-۲۸ کسر میشود: سهم سازمان هدفمندی یارانه (ماده ۱۳ قانون هدفمندی)
۱,۷۷۴,۳۹۷	۴۰۵,۷۷۰		۲۹ درآمد خالص حاصل از فروش برق و خدمات ارائه شده
(۱,۵۹۵,۵۶۷)	(۷۱۳,۵۴۹)		بهای تمام شده برق فروخته شده و خدمات ارائه شده
(۳۷۱,۱۷۰)	(۳۰۷,۷۷۹)		سود (زیان) ناخالص
	۹۴۱,۴۵۳		۳۰ درآمد حاصل از مابه تفاوت قیمت فروش تلفظ و هزینه تمام شده واکس برقی (تاریخ ۱۳۸۹/۹/۲۸)
	۴۶۹,۶۷۶		۳۰ درآمد حاصل از مابه تفاوت قیمت فروش تلفظ و هزینه تمام شده واکس برقی (تاریخ ۱۳۸۹/۹/۲۸) (۱۳۹۰/۷/۳۹)
			کسر می‌شود:
(۲۶,۷۶۲)		(۳۵,۰۸۴)	۳۱ هزینه اداری و عمومی
(۳۰,۲۰۲)		(۲۳,۵۷۲)	۳۲ هزینه های اداری توزیع و فروش
۴,۳۱۴		(۱,۳۰۸)	۳۳ خالص سایر درآمد‌ها و هزینه های عملیاتی
(۴۲,۷۵۰)	(۵۹,۸۶۴)		
(۴۱۳,۹۲۰)	۱,۰۴۳,۴۸۶		سود (زیان) عملیاتی
			افزافه (کسر) می‌شود:
(۳۷۸۱۴)		(۳۹,۰۵۱)	۳۴ هزینه های مالی
۹۷۸		۲۲۱	۳۵ خالص سایر درآمد‌ها و هزینه های غیر عملیاتی
(۳۶,۸۳۶)	(۳۸,۷۳۰)		
(۴۵۰,۷۵۶)	۱,۰۰۴,۷۵۶		سود (زیان) ناشی از فعالیتهای عادی قبل از مالیات
(۴۵۰,۷۵۶)	۱,۰۰۴,۷۵۶		سود (زیان) خالص ناشی از فعالیتهای عادی
(۴۵۰,۷۵۶)	۱,۰۰۴,۷۵۶		سود (زیان) خالص
گردش حساب سود (زیان) انباشته			
(۴۵۰,۷۵۶)	۱,۰۰۴,۷۵۶		سود (زیان) خالص
(۶۰۷,۷۸۳)		(۱۰۲۰,۰۵۵)	سود (زیان) انباشته در ابتدای سال مالی
۳۸,۴۴۴			تعدیلات سنواتی
(۵۶۹,۳۹۹)	(۱,۰۲۰,۰۵۵)		سود (زیان) انباشته در ابتدای سال - تعدیل شده
(۱۰۲۰,۰۵۵)	(۱۵,۳۹۹)		سود قابل تخصیص
(۱,۰۲۰,۰۵۵)	(۱۵,۳۹۹)		سود (زیان) انباشته در پایان سال

صورت جریان وجوه نقد

صورت جریان وجوه نقد نشان دهنده جریانات خروجی و ورودی نقد به شرکت در طی یک دوره مالی می باشد. به کمک این صورت مالی می توان قدرت نقدینگی و سیاست شرکت در

شرکت سهامی خاص توزیع نیروی برق غرب مازندران
صورت جریان وجوه نقد
سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ماه ۱۳۹۰

پادداشت	سال ۱۳۹۰ میلیون ریال	سال ۱۳۸۹ میلیون ریال
فعالیت‌های عملیاتی		
جریان خالص ورود وجه نقد ناشی از فعالیت‌های عملیاتی	۳۸	
بازده سرمایه گذاریها و سود پرداختی بابت تأمین مالی:		
سود پرداختی بابت تسهیلات مالی	(۲۲۰)	(۲۲۰)
سایر هزینه های تأمین مالی	(۲۸۷۳۱)	(۲۷۲۹۴)
جریان خالص ورود و خروج وجه نقد ناشی از بازده سرمایه گذاریها و سود پرداختی بابت تأمین مالی	(۲۸۴۱۳)	(۲۷۸۱۴)
فعالیت‌های سرمایه گذاری :		
وجوه حاصل از فروش سرمایه گذاری کوتاه مدت		۲۰۰
وجوه پرداختی جهت خرید داراییهای ثابت مشهود	(۱۳۰۰۷۲)	(۷۰۱۳۳۴)
وجوه حاصل از فروش داراییهای ثابت مشهود	(۵۱۵)	(۴۸۷)
جریان خالص خروج وجه نقد ناشی از فعالیت‌های سرمایه گذاری	(۱۳۰۵۸۷)	(۷۰۱۶۲۱)
جریان خالص ورود و خروج وجه نقد قبل از فعالیت‌های تأمین مالی	(۷۵۹۷۰)	(۱۰۴۸۸۸)
فعالیت‌های تأمین مالی :		
وجوه حاصل از سرمایه گذاری	۸۸۶۰۷	۱۲۲۸۲۹
وجوه دریافتی بابت طرحهای غیر انتفاعی خاتمه یافته	۱۰۱۹۹	۳۲۰
دریافت تسهیلات مالی		
جریان خالص ورود و خروج وجه نقد ناشی از فعالیت‌های تأمین مالی	۹۸۸۰۶	۱۲۳۱۵۹
خالص افزایش (کاهش) در وجه نقد	۲۲۸۲۶	(۱۱۷۳۹)
مانده وجه نقد در آغاز سال	۲۲۶۲	۱۳۹۹۲
مانده وجه نقد در پایان سال	۲۵۰۹۹	۲۲۶۳
مبادلات غیر نقدی		

مدیریت نقدینگی را بررسی نمود.

طبقه بندی جریان های نقدی

فعالیت‌های عملیاتی،

بازده سرمایه‌گذاریها و سود پرداختی بابت تأمین مالی،

مالیات بر درآمد،

فعالیت‌های سرمایه‌گذاری،

فعالیت‌های تأمین مالی.

صورت سود و زیان جامع

صورت سود و زیان جامع به عنوان یک صورت مالی اساسی، باید کل درآمدها و هزینه‌های شناسایی شده طی دوره را که قابل انتساب به صاحبان سرمایه است، به تفکیک اجزای تشکیل دهنده آنها نشان دهد.

شرکت سهامی خاص توزیع نیروی برق غرب مازندران
صورت سود و زیان جامع
سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ماه ۱۳۹۰

سال ۱۳۸۹	سال ۱۳۹۰	
میلیون ریال	میلیون ریال	
۴۵۰۷۵۶-	۱۰۰۴۷۵۶	سود خالص سال
۴۹۷۵۵	۸۸۶۰۹	وجه و اموال دریافتی برای احداث و توسعه تاسیسات
۳۴۷۳۵	۱۰۲۰۰	وجه دریافتی بابت طرحهای غیر انتفاعی خاتمه یافته
۳۶۶۲۶۶-	۱۱۰۳۵۶۵	کل سود (زیان) شناسایی شده سال مالی
۳۸۸۸۴	-	تعدیلات سنواتی
۳۲۷۷۸۲-	۱۱۰۳۵۶۵	سود (زیان) جامع شناسایی شده از تاریخ گزارشگری دوره قبل

صورت سود و زیان جامع میزان افزایش یا کاهش حقوق صاحبان سرمایه از بابت

درآمدها و هزینه‌های مختلف طی دوره را نشان می‌دهد.

ارتباط بین صورت‌های مالی

صورت‌های مالی اساسی با یکدیگر ارتباط ذاتی دارند زیرا همگی جنبه‌های عملیات و رویدادهای مالی یگانه‌ای را گزارش می‌کنند. اگرچه هر یک از صورت‌های مالی اطلاعات متفاوتی را ارائه می‌کنند اما از آنها انتظار نمی‌رود نیازهای اطلاعاتی تمامی استفاده‌کنندگان را تامین نماید.

تجزیه و تحلیل صورت‌های مالی

تجزیه و تحلیل افقی

تجزیه و تحلیل عمودی

تجزیه و تحلیل هم مقیاس

تجزیه و تحلیل افقی صورت‌های مالی

فرآیند تجزیه و تحلیل افقی به شرح ذیل است:

بدست آوردن معیار مقایسه‌ای سرفصل‌های صورت‌های مالی در دوره‌های

زمانی مشابه

شناسایی تغییرات غیر نرمال در صورت‌های مالی

تجزیه و تحلیل اقلام غیر نرمال

تجزیه و تحلیل عمودی صورت‌های مالی

فرآیند تجزیه و تحلیل عمودی به شرح ذیل است:

مشخص کردن یک یا گروهی از اقلام صورت های مالی به عنوان عدد مبنا (

معمولا فروش در صورت حساب سود و زیان و کل داراییها در ترازنامه)

مقایسه سایر ارقام صورت های مالی با رقم مبنای مربوط

۱۳۰۵	۱۳۰۵ (ارقام به میلیون ریال)	
۱۰۰	۱۳۷۷	درآمد
(۶۵)	(۱۹۷)	بهای تمام شده کالای فروش رفته
۳۵	۴۸۰	سود ناخالص
(۲۹)	(۳۹۹)	هزینه های عملیاتی
۶	۸۱	سود خالص

تجزیه و تحلیل هم مقیاس صورت های مالی

این تجزیه و تحلیل به دوره های زمانی متعدد مربوط می شود.

تجزیه و تحلیل هم مقیاس را می توان همزمان با تجزیه و تحلیل افقی یا عمودی بکار برد.

۱۳۰۲	۱۳۰۳	۱۳۰۴	۱۳۰۵	

۱۱۰۰	۱۱۰۹	۱۲۶۹	۱۳۷۷	درآمد
(۷۵۰)	(۷۸۹)	(۸۴۴)	(۸۹۷)	بهای تمام شده کالای فروش رفته
۳۲	۲۹	۳۳	۳۵	سود ناخالص
(۲۷)	(۲۷)	(۲۶)	(۱۹)	هزینه های عملیاتی
۵	۲	۷	۶	سود خالص

تجزیه و تحلیل عمودی و هم مقیاس صورت حساب سود و زیان نسبت به فروش

۱۳۳۲ (درصد)	۱۳۳۳ (درصد)	۱۳۳۴ (درصد)	۱۳۳۵ (درصد)	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	درآمد
(۶۸)	(۷۱)	(۶۷)	(۶۵)	بهای تمام شده کالای فروش رفته
۳۲	۲۹	۳۳	۳۵	سود ناخالص
(۲۷)	(۲۷)	(۲۶)	(۱۹)	هزینه های عملیاتی
۵	۲	۷	۶	سود خالص

تجزیه و تحلیل افقی و هم مقیاس صورت حساب سود و زیان (سال X۲ به عنوان سال مبنا)

۱۳۵۲	۱۳۵۳	۱۳۵۴	۱۳۵۵	
درصد	درصد	درصد	درصد	
۱۰۰	۱۰۰	۱۱۵	۱۲۵	درآمد
۱۰۰	۴۹	۱۹۰	۱۵۹	سود قبل از مالیات

صورت‌های مالی مقایسه‌ای

به تجزیه و تحلیل صورت‌های مالی در دو دوره متوالی اطلاق می‌شود، تحلیل‌کنندگان مالی تغییر مطلق ارقام صورت‌های مالی و همچنین درصد تغییر از یک سال به سال دیگر را محاسبه می‌کنند، بدین ترتیب اطلاعات جامع‌تری از صورت‌های مالی استخراج می‌شود.

بررسی روند

در این بررسی روند اقلام مهم مندرج در صورتهای مالی با مبنا قرار دادن یک سال به عنوان سال پایه بررسی می‌شود. به همین دلیل واحدهای تجاری در اغلب موارد ارقام مقایسه‌ای برای دوره‌های متوالی ۵ تا ۱۰ ساله را ارائه می‌کنند تا مقایسه‌های بیشتری انجام پذیرد. این تجزیه و تحلیل اهمیت بیشتری از تحلیل صورتهای مالی مقایسه‌ای در دو دوره متوالی دارد، زیرا دوره‌های بیشتر روند ارقام را بهتر منعکس می‌کند، تغییر از یک دوره مالی به دوره مالی بعد ممکن است الزاماً بخشی از یک روند کلی محسوب نشود زیرا ممکن است این تغییر در شرایط غیر عادی اقتصادی با وقوع چند رویداد غیر مکرر ایجاد شده باشد.

انواع تجزیه و تحلیل عمودی

(۱) صورتهای مالی استاندارد

(۲) تجزیه و تحلیل نسبت های مالی

صورتهای مالی بر مبنای مقیاس مشترک (استاندارد)

در این نوع تجزیه و تحلیل تمام اطلاعات مندرج در یک صورت مالی خاص به عنوان درصدی از یک رقم شاخص از همان صورت مالی بیان می شود برای مثال در صورت سود و زیان تمام اقلام بر حسب درصدی از فروش یا در ترازنامه بعنوان درصدی از جمع دارائی ها بیان می شوند.

• نسبتهای مالی

• نسبت های سودآوری

• نسبتهای اهرمی

• نسبتهای فعالیت

• نسبت های نقدینگی

نسبت های نقدینگی

این نسبت ها به استفاده کنندگان کمک می کند که بنیه مالی شرکت را در پرداخت بدهی های کوتاه مدت در سررسید ارزیابی کنند و به دو گروه تقسیم می شوند:

۱. نسبت جاری

۲. نسبت آنی (سریع)

نسبت جاری

این نسبت از تقسیم دارایی های جاری به بدهی های جاری بدست می آید.

این نسبت نشان می دهد که بستانکاران می توانند اطمینان داشته باشند که مطالبات آنان در سررسید پرداخت می گردد. واحد این نسبت، دفعه، مرتبه یا بار است و جهت آن نیز مثبت است یعنی هر چه این نسبت بیشتر باشد از نظر اعتبار دهندگان بهتر است.

نسبت جاری =	دارائیهای جاری
	بدهی های جاری

۲۵۰۹۹+۲۱۲۳۴۰	دفعه 1/9 =
3 ۲۰۴۲۲	

نسبت سریع

- یکی از مشکلات نسبت جاری درجات متفاوت تبدیل به نقدینگی دارائیهای جاری است. جهت رفع این مشکل از نسبت دیگری بنام نسبت سریع یا آنی استفاده می شود. این نسبت از تقسیم دارائیهای سریع بر جمع بدهی ها بدست می آید.

نسبت سریع =	حسابهای دریافتی + اوراق بهادار کوتاه مدت + نقد
	بدهی های جاری

۲۵۰۹۹+۲۱۲۳۴۰	دفعه ۰/۷۸ =
۳۰۴۲۲۳	

نسبت‌های فعالیت یا عملیاتی

مجموعه‌ای از نسبت‌هایی هستند که کارایی مصرف و استفاده از دارایی‌های واحد تجاری را در کسب سود و درآمد نشان می‌دهند.

این نسبت‌ها عمدتاً شامل نسبت گردش دارایی، نسبت گردش موجودی مواد و کالا و نسبت دوره وصول مطالبات می‌باشند.

نسبت‌های فعالیت، توان یک واحد تجاری را در استفاده از دارایی‌های جاری و غیرجاری نشان می‌دهد.

نسبت گردش موجودی کالا

گردش موجودی کالا	بهای تمام شده کالای فروش رفته
	متوسط موجودی
	موجودی کالا پایان دوره + موجودی کالا اول دوره
	۲

متوسط موجودی کالا	موجودی کالا پایان دوره + موجودی کالا اول دوره
	۲

نسبت گردش دارایی

جمع درآمد	گردش دارایی =
جمع دارایی ها	

۴۰۵۷۷۰	= ۰/۲۲
۱۸۰۷۵۴۵	

گردش پایین این نسبت موید هزینه‌های فرصت از دست رفته یا حداقل عدم کارایی در استفاده از دارایی‌ها است. البته جهت درک بهتر این نسبت باید همراه با سایر نسبت‌های مالی بررسی گردد.

متوسط دوره وصول مطالبات

متوسط دوره وصول مطالبات ، این نسبت متوسط روزهایی که طول می کشد تا فروش نسبه وصول شود را بیان می کند و از تقسیم عدد ۳۶۰ روز بر گردش بدهکاران بدست می آید .

متوسط دوره وصول مطالبات	۳۶۰	۳۶۰	۴۴
	گردش حسابهای دریافتی	8.18	

بطور متوسط ۴۴ روز طول خواهد کشید تا حسابهای دریافتی ایجاد شده ناشی از فروش نسبه به وجه نقد تبدیل شود .

نسبت‌های اهرمی

نسبت های اهرمی ریسک سرمایه‌گذاران و اعتبار دهندگان بلند مدت یک واحد تجاری را نشان می‌دهد، این نسبت‌ها همچنین اطلاعات مفیدی راجع به توان باز پرداخت بدهی های کوتاه‌مدت و بلندمدت شرکت در سر رسید فراهم می‌آورند.

این نسبت ها عبارتند از:

➤ نسبت بدهی

➤ نسبت توان پرداخت بهره

➤ نسبت مالکانه

نسبت بدهی

جمع بدهی به جمع دارائها	جمع بدهی ها	۹۴۲۰۸۹	۰/۵۲۱
	جمع دارائها	۱۸۰۷۵۴۵	

پایین بودن این نسبت بیانگر رسیک پایین اعتبار دهندگان بوده و موجب می‌گردد تا آنها نظر مساعدی نسبت به تمديد اعتبار یا اعطای اعتبار جدید داشته باشند. سطح مطلوب این نسبت

بستگی به ثبات سودآوری در طی سالیان متفاوت دارد. هر چه ثبات سودآوری تاریخی بیشتر باشد اعتبار دهندگان و سرمایه گذاران نسبت های بالاتری را تحمل خواهند کرد.

نسبت دفعات پرداخت بهره

این نسبت بطور معمول از تقسیم سود قبل از بهره و مالیات بر هزینه بهره بدست می آید. علت استفاده از سود قبل از بهره و مالیات در صورت کسر آن است که این سود جهت پرداخت بهره در دسترس است. این نسبت برای ارزیابی توان واحد تجاری در پرداخت هزینه بهره سالانه بکار می رود.

واحد این نسبت دفعه، مرتبه، یا بار است و بستنکاران و سرمایه گذاران جهت افزایش حاشیه ایمنی نسبت پرداخت بهره بالاتر را ترجیح می دهند.

دفعات پرداخت بهره	هزینه بهره + سود قبل از مالیات	۱۰۰۴۷۵۶ + ۰
	هزینه بهره	۰

نسبت مالکانه

این نسبت از تقسیم حقوق صاحبان سهام به جمع ارقام سمت چپ ترازنامه (بدهی ها و حقوق صاحبان سهام) بدست می آید. این نسبت بیان می کند که چند درصد از ساختار سرمایه شرکت از محل آورده مالکان تامین شده است.

نسبت مالکانه	حقوق صاحبان سرمایه	۴۱۷۰۹
	جمع بدهی ها و حقوق صاحبان سرمایه	۹۴۲۰۸۹+۴۱۷۰۹

۰/۰۴

نسبت های سود آوری

هدف غائی مدیریت حداکثر کردن بازده سهامداران است و سود خالص بهترین ابزار برای تعیین عملکرد مدیریت در دستیابی به هدف مزبور است . بنابراین، ممکن است سهامداران در مجموعه نسبت های مالی برای نسبت های سود آوری اهمیت بیشتری قائل بشوند .

این نسبت ها عمدتاً شامل نسبت سود به فروش، نسبت بازده دارایی ها و نسبت بازده حقوق صاحبان سهام می باشد.

نسبت سود خالص به فروش

این نسبت از تقسیم سود خالص به فروش بدست می آید و میزان بازدهی را به ازای هر ریال از فروش نشان می دهد .

نسبت سود خالص به فروش	سود خالص	1004756	2.5
	فروش خالص	405770	

ضعف این نسبت آن است که بسیاری از هزینه ها همانند هزینه تامین مالی که در محاسبه سود خالص لحاظ شده اند ارتباطی به فعالیت فروش ندارند. این نسبت در ظاهر مطلوب است و می توان بطور قاطع نسبت به سودآوری واحد تجاری اظهار نظر کرد ابزار بهتر در ارزیابی سود آوری واحد تجاری نسبت سود عملیاتی به فروش است

نسبت سود عملیاتی

این نسبت از تقسیم عملیاتی به فروش خالص بدست می آید. اقلام غیر عملیاتی همچون در آمد و هزینه بهره ، سود و زیان واگذاری دارائیهها در محاسبه سود عملیاتی منظور نمی شود.

این نسبت معیار قویتری برای ارزیابی سودآوری و فروش است .

نسبت سود عملیاتی به فروش خالص	سود عملیاتی	(هزینه های عمومی اداری+بهای تمام شده کالای فروش رفته)-فروش خالص
	فروش خالص	فروش خالص

نسبت بازده دارایی ها

این نسبت از تقسیم سود خالص به جمع دارائیهای بدست می آید و معیار بهتری برای سنجش سود آوری واحد تجاری در مقایسه با نسبت سود خالص به فروش و نسبت سود عملیاتی است زیرا توان مدیریت را در بکار گیری موثر از دارائیهای در ایجاد سود خالص نشان می دهد.

بازده جمع دارائیهای	سود خالص	سود خالص
	متوسط دارائیهای	۲ / (دارائیهای پایان دوره + دارائیهای اول دوره)

1004756	0.65
(1807545+1295277)2	

این نسبت بازده دارائیهای بکار گرفته شده طی دوره را نشان می دهد بنابراین، در مخرج کسر از متوسط دارائیهای طی دوره استفاده شده است .

نسبت بازده حقوق صاحبان سهام

این نسبت از تقسیم سود خالص منهای سود سهام ممتاز بر متوسط حقوق صاحبان سهام بدست می آید. سود در دسترس جهت توزیع بین سهامداران عادی سود خالص منهای سود سهام ممتاز است .

بازده حقوق صاحبان سهام	سود سهام ممتاز - سود خالص	1004756 -0	24
	متوسط حقوق صاحبان سهام	41709	

این نسبت میزان موفقیت مدیریت را در حداکثر نمودن بازده سهامداران عادی نشان می دهد .

در آمد هر سهم

سرمایه گذاران اغلب علاقمندند که قدرت سود آوری را بر مبنای سود هر سهم اندازه گیری کنند. نسبت سود هر سهم از تقسیم سود خالص منهای سود سهام ممتاز بر تعداد سهام عادی بدست می آید.

سود هر سهم در قسمت انتهایی صورت حساب سود و زیان نشان داده می شود.

در آمد هر سهم

سرمایه گذاران اغلب علاقمندند که قدرت سود آوری را بر مبنای سود هر سهم اندازه گیری کنند. نسبت سود هر سهم از تقسیم سود خالص منهای سود سهام ممتاز بر تعداد سهام عادی بدست می آید.

سود هر سهم در قسمت انتهایی صورت حساب سود و زیان نشان داده می شود.

نسبت قیمت به سود هر سهم

این نسبت از تقسیم ارزش بازار به سود هر سهم بدست می آید با فرض آن که طبق اطلاعات بازار بورس ارزش بازار سهام شرکتی در پایان سال ۱۳۷۶، ۲۲/۸۷۵ ریال باشد در صورتی که سود هر سهم آن ۲/۱۷ باشد، نسبت قیمت به سود عبارت است از:

روند افزایش این نسبت مبین رشد واحد تجاری است که از دیدگاه سرمایه گذاران بسیار مطلوب است و روند کاهشی آن سرمایه گذاران و سهامداران را نگران خواهد کرد.

بازده سود سهام

بازده سود سهام از تقسیم سود عادی بر ارزش بازار هر سهم بدست می آید:

بازده سود سهام E/P	سود هر سهم عادی	17.2	0.02
	ارزش بازار هر سهم عادی	875.22	

تجزیه و تحلیل نسبت‌های مالی

III. نسبت‌های اهرمی

نسبت بدهی

فرمول: جمع کل بدهی ها / جمع بدهی ها و حقوق صاحبان سهام

توان پرداخت بهره

فرمول: سود قبل از بهره و مالیات / هزینه بهره

نسبت مالکانه

فرمول: حقوق صاحبان سهام / جمع بدهی ها و حقوق صاحبان سهام

IV. نسبت‌های سودآوری

نسبت سود به فروش

فرمول: سود خالص / فروش

نسبت حاشیه سود ناخالص

فرمول: سود ناخالص / فروش

نرخ بازده دارائی

فرمول: سود خالص / کل دارائیه‌ها

نرخ بازده حقوق صاحبان سهام

فرمول: سود خالص / حقوق صاحبان سهام

ا. نسبت های نقدینگی

نسبت جاری

فرمول : جمع دارائیهای جاری / جمع بدهای های جاری

نسبت آنی

فرمول : (موجودی مواد و کالا - جمع دارایی های جاری) / جمع بدهی های

جاری

اا. نسبت های عملیاتی

گردش موجودی کالا

فرمول : درآمد حاصل از خدمات و فروش / (موجودی موارد و کالا + سفارشات

مواد و کالا)

گردش دارائی

فرمول : درآمد حاصل از خدمات و فروش / جمع کل دارائیهها

دوره وصول مطالبات

فرمول : جمع کل اسناد دریافتنی تجاری / متوسط فروش روزانه